

Obr. 5. Brno – ulice Polní. Nálezy horákovské skupiny ze sondy S14. Foto Archaia Brno z. ú.

Fig. 5. Brno – Polní Street. Finds of the Horákov group from trench S14. Photo by Archaia Brno.

Literatura

AMČR: Záznam M-202400967 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202400967>.

Sedláčková, L., Kuklová, K., Nerudová, Z., Zůbek, A. 2025: *Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě „Rekonstrukce horkovodu Staré Brno v úseku HJ2/02 – šachta HJ38 (oblast ulic Tábořského nábreží, Ludmily Konečné, Polní, Vojtova, Havlenova)“*. Rkp. nálezové zprávy M-TX-202600014 [cit. 2026-01-19]. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. DOI: 10.60585/M-TX-202600014. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://doi.org/10.60585/M-TX-202600014>.

Grünseisen, J., Kolařík, V., Sedláčková, L. 2021: Brno (k. ú. Štýřice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 62(1), 262–265.

Summary

As part of the reconstruction of the heating network in Polní Street (Štýřice cadastral area, Brno-City District), two settlement pits of the Horákov group were recorded (Fig. 5).

Lenka Sedláčková

Dambořice (okr. Hodonín) „Padělký“, severně od místní části „Pod Starým“, parc. č. 3446/1, 3447/1.

Doba laténská. Izolovaný pohřeb. Sonda. Záchranný výzkum. AMČR: M-9002591A, M-202500026-N00527, M-202500026-N00538, M-202500026-N00539.

Lokalizace: S-JTSK: -576471.264, -1182951.559

Dne 1. září 2025 ohlásili občanští spolupracovníci Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i., (M. Kobylka, L. Kotásek a M. Hanzalík) nález kovového předmětu a fragmentů dlouhých

kostí, které byly objeveny během preventivního detektorového průzkumu. Následná revize prokázala přítomnost silně narušeného kostrového pohřbu na úrovni geologického podloží (hl. 40 cm). Za účelem exkavace nálezu byla vytyčena zjišťovací sonda o rozměrech 2 × 2,55 m, orientovaná na střed nálezové situace. Skrývka byla provedena na úroveň horní hrany geologického podloží (hl. 40 cm). Na této niveletě nebyla identifikována hranice hrobové jámy ani jiné zahluobené struktury; patrné byly pouze negativy recentní orby, probíhající v ose orientace skeletu (obr. 6: C).

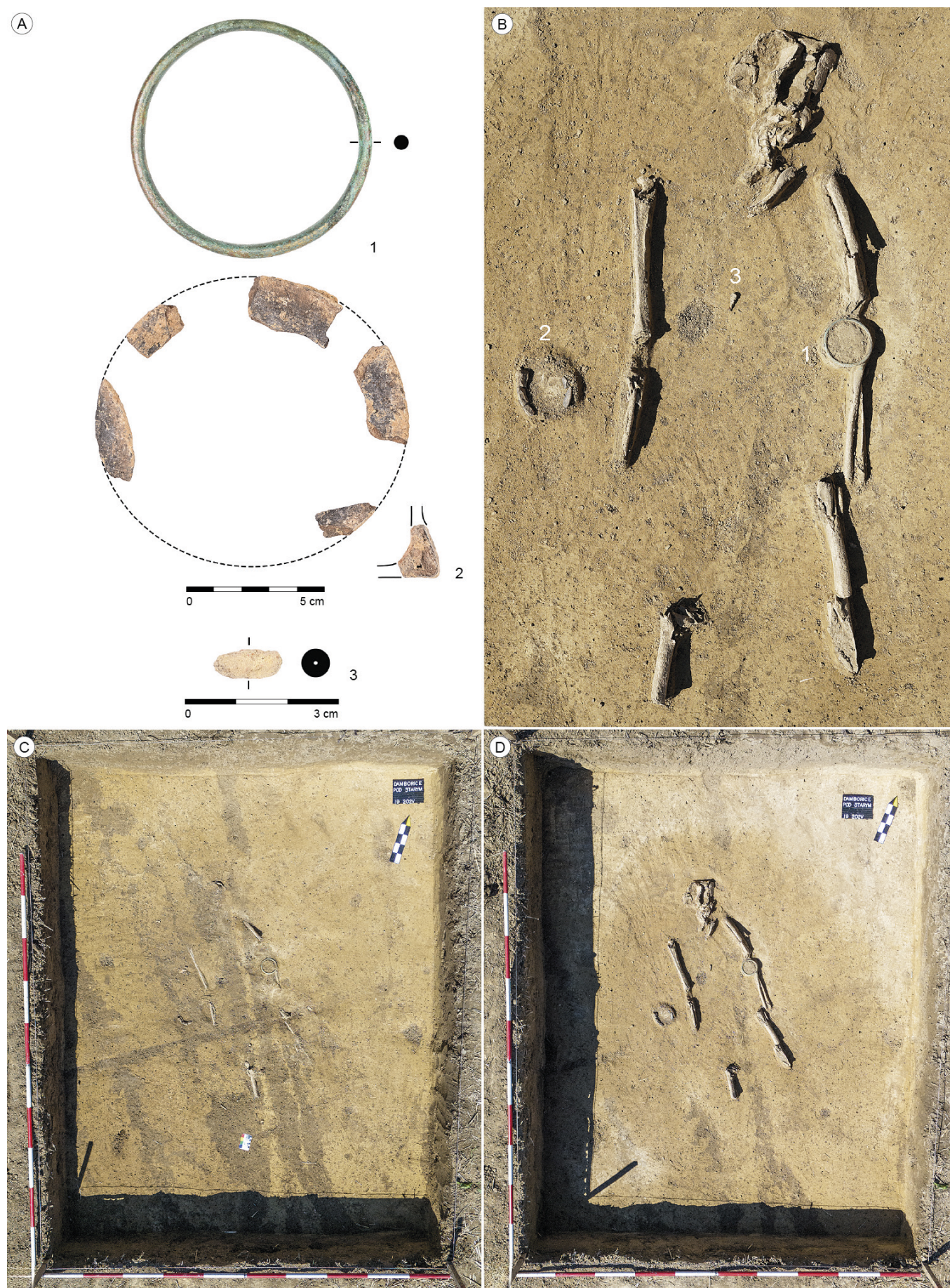
Velmi špatně dochované kosterní pozůstatky (<25 %) adultního jedince ve věku 20–25 let byly umístěny ve směru SZ-JV, v natažené poloze, s horními končetinami podél těla, lebkou na levé straně a obličejem směřujícím k východu (obr. 6: B, D). Z neurocrania se zachovaly zlomky levé temenní, spánkové, lícni a čelní kosti a několik indiferentních fragmentů. Dochovávala se levá dolní čelist a následující zuby: 24 (horní PM1 sin), 26 (horní M1 sin), 27 (horní M2 sin), 32 (dolní I2 sin), 33 (dolní C sin), 34 (dolní PM1 sin), 35 (dolní PM2 sin), 36 (dolní M1 sin), 37 (dolní M2 sin), 38 (dolní M3 sin), 45 (dolní PM2 dx). Z levé horní končetiny se zachovaly zlomky klíční kosti a diafýzy pažní, vřetenní a loketní kosti a jedné zápřstní kosti; z pravé horní končetiny diafýza pažní kosti a zlomky vřetenní a loketní kosti. Z dolních končetin se zachovala proximální část diafýzy pravé a levé stehenní kosti a zlomky levé holenní kosti. Nalezen byl také menší počet fragmentů kostí, které se nepodařilo blíže specifikovat. Na základě rozměrů minimálního a maximálního průměru diafýzy pravé pažní kosti se pravděpodobně jedná o jedince ženského pohlaví.

V rámci pohřební výbavy byly *in situ* zdokumentovány tři artefakty (obr. 6: A, B):

1. Kovový náramek (AMČR 2): jednoduchý, uzavřený náramek kruhového průřezu ze slitiny mědi. Nález byl situován v oblasti levého lokte (obr. 6: A1, B1). Rozměry: vnější průměr 85,18 mm, vnitřní průměr 74,96 mm, tloušťka 3,79 mm, hmotnost 6,67 g. Prvkové složení v %: Cu 77,7, Sn 5,9, Pb 14,9, Sb 0,05, Zr 0,02, Ni 0,02, Fe 1,2, Ti 0,14.
2. Keramická nádoba (AMČR 3): fragmentárně dochovaná nádoba se nacházela cca 15 cm vně od pravého lokte (obr. 6: A2, B2). Rozměry: tloušťka stěny 9,07 mm, tloušťka dna 6,16 mm, předpokládaný průměr dna 140–150 mm.
3. Keramický korálek (AMČR 4): válcovitý korálek objevený během preparace hrudního koše (obr. 6: A3, B3). Rozměry: délka 12,55 mm, tloušťka 4,49 mm, hmotnost 0,39 g.

Poloha nálezu se nachází na mírně svahovitém (do 10°) jižním výběžku (orientace V-J/JZ), přibližně 192 m n. m., na pravém břehu vodního toku Spálený potok. Na základě nálezové situace, polohy a orientace jedince, stejně jako typu a prvkového složení náramku, lze pohřeb datovat do doby laténské. V širším okolí pohřbu nebyly nalezeny žádné další nálezy z doby laténské, pouze fragmenty kovových artefaktů (tři fragmenty obloukovitého srpu se zesíleným hřbetem, fragment menšího dláta, litý kuloovitý korálek a hrot šípů s tulejkou), které zde dokládají aktivity i v mladší a pozdní době bronzové. Obecně z katastrálního území Dambořice nepochází žádný další hrobový nález z doby laténské, pouze v prostoru polohy „Spálený“ byly objeveny pozůstatky sídelního charakteru (Lečbých 2018; 2019; 2020).

Průzkum a činnost občanských spolupracovníků je součástí dlouhodobého programu Společnými silami za poznáním společného archeologického dědictví (projekt Integrovaný model občanské vědy v archeologii: odborná spolupráce, aplikace a transfer poznatků v Jihomoravském kraji, který byl podpořen v programu Regionální spolupráce Akademie věd ČR v roce 2025).

Obr. 6. Dambořice. Nálezová situace a pohřební výbava. Foto a kresba D. Cibulka.
Fig. 6. Dambořice. Find context and grave goods. Photo and drawing by D. Cibulka.

Literatura

- AMČR 1: Záznam M-9002591A [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-9002591A>.
- AMČR 2: Záznam M-202500026-N00527 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202500026-N00527>.
- AMČR 3: Záznam M-202500026-N00538 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202500026-N00538>.
- AMČR 4: Záznam M-202500026-N00539 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202500026-N00539>.
- Lečbych, M. 2018: Dambořice (okr. Hodonín). *Přehled výzkumů* 59(1), 188–189.
- Lečbych, M. 2019: Dambořice (okr. Hodonín). *Přehled výzkumů* 60(1), 234.
- Lečbych, M. 2020: Dambořice (okr. Hodonín). *Přehled výzkumů* 61(1), 195.

Summary

An inhumation burial from the La Tène period, containing a metal bracelet, a ceramic vessel, and a ceramic bead (Fig. 6), was discovered and subsequently excavated during a preventive metal detector survey in the Dambořice cadastral area (Hodonín District).

David Cibulka, Alina Szabová, Jaroslav Bartík, Balázs Komoróczy, Katarína Liščáková, Matěj Kmošek

Drahanovice (k. ú. Luděřov, okr. Olomouc)

Intravilán obce, dům č. p. 14, parc. č. 28/3.

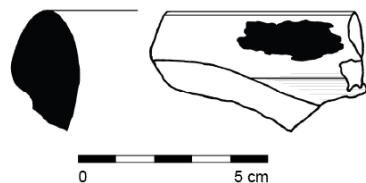
Doba laténská. Místo sběru. Povrchový nález. Průzkum.

AMČR: M-9002582A.

Lokalizace: WGS-84: 49.5787950N, 17.0464067E

Majitel domu č. p. 14 v Luděřově daroval Vlastivědnému muzeu v Olomouci rozsáhlou kolekci archeologických nálezů, kterou získal v průběhu 90. let 20. století při opravě své nemovitosti. V předaném souboru převládá středověký a raně novověký materiál (viz oddíl Středověk a raný novověk). V konvolutu je jedním kusem zastoupen zlomek situlovité nádoby, který můžeme klást do mladší doby železné. Jde o typicky ovalený okraj, v jehož hmotě se nachází značná příměs grafitu. Na vnější straně registrujeme černý (smolný) nátěr (obr. 7). Tato povrchová úprava se na Moravě objevuje ojediněle v oppidálním období (srov. Hlava, Vích 2007, 36). Popsaný fragment keramiky představuje vůbec první nález z mladší doby železné z intravilánu Luděřova (srov. Kalábková 2022, 24–25).

Za konzultaci fragmentu keramiky děkuji touto cestou I. Čížmárovi z Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Obr. 7. Drahanovice. Zlomek okraje nádoby. Kresba L. Hlubek.

Fig. 7. Drahanovice. Rim sherd of a vessel. Drawing by L. Hlubek.

Literatura

- AMČR: Záznam M-9002582A [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-9002582A>.
- Hlava, M., Vích, D. 2007: Laténské osídlení Boskovicka. *Pravěk. Supplementum* 17, 11–86.
- Kalábková, P. 2022: Nejstarší doklady osídlení Drahanovic. In: R. Paulo (ed.): *Dějiny obce Drahanovice*. Drahanovice: Obec Drahanovice, 11–26.

Summary

The owner of house No. 14 in Drahanovice (Luděřov cadastral area, Olomouc District) donated a larger collection of archaeological finds to the Regional Museum in Olomouc, acquired during renovation works on his property in the 1990s. The collection also includes a single rim sherd (Fig. 7) dating to the Late Iron Age.

Lukáš Hlubek

Habrůvka (okr. Blansko)

Býčí skála

Doba halštatská. Hrob. Náhodný zásah/nález. Záchraný výzkum.

AMČR: M-9002621A.

Lokalizace: WGS-84: 49.3074614N, 16.6947844E

Dne 13. 12. 2024 speleologové ze skupiny ZO ČSS 6-01 Býčí skála V. Fejtová a V. Štrajt při obhlídce jeskyně Býčí skála v oblasti Severní odbočky našli obnažené kosti a dvě kovové náušnice. Situace vznikla nejspíše po náhodném porušení vodní linky. Prasklá hadice stříkáním rozplavila sediment na plochém skalním výstupku opodál. Dne 14. 12. 2024 se nad nálezem sešli M. Golec, A. Plichta, V. Fejtová, V. Štrajt a I. Pavlík k záchraně obnažené archeologické situace. Hrozilo zde poškození situace, kontaminace a ztráta dat kvůli umístění na exponovaném místě s čilým speleologickým pohybem.

Antropologické určení nálezu Z. Tvrdým prokázalo jedince ve věku 7–9 měsíců. Železné náušnice, které jsou u takto malého dítěte zcela výjimečné, poukazují pravděpodobně na holčičku. Všechny nálezy se nacházely mělce uložené na skalním pultě v sedimentu o síle max. 5–10 cm (obr. 8). Uložený skelet neležel přímo na skalním povrchu, ale těsně nad ním. Vzácný nález otevírá otázku mělkého uložení halštatských pohřbů v jeskyni Býčí skála bez budování pohřební konstrukce.

Radiouhlíkové datování provedené I. Světlíkem prokázalo halštatské stáří (762–511 calBC a 549–411 cal BC). Typologický rozsah halštatských nálezů této známé lokality je 575–450 př. Kr. (Ha D1b–D3; Parzinger et al. 1995, Abb. 1; Golec, Mírová 2020, Fig. 8, 9). Datování lidských kostí patrně leží na spodní hranici halštatského plató, které končí po polovině 6. století př. Kr. Jedno měření jej ještě prokazuje a druhé již nikoliv. Stáří nálezu by tak mohlo spadat nejpravděpodobněji do rozmezí 549–511 př. Kr. = fáze Ha D2 = BS1/2 (podle Golec, Mírová 2020, Fig. 8, 9). Toto datování potvrzují železné šperky šířky 22 a 18 mm, které nemají v ČR analogie (obr. 9).

Od výzkumů H. Wankla jde teprve o první halštatský zdokumentovaný nález v oblasti Severní/Jižní odbočky. Heinrich Wankel v době jeho počátků v Býčí skále zachytil starší informaci o zničeném rozsáhlém kostrovém pohřebišti 1800 (1850) před jeho příchodem v roce 1868 a sám vyzvedl rozrušený nedatovaný pohřeb při levém okraji Severní odbočky (Wankel 1973, 160–166, obr. na s. 165). O rozsáhlejší ničení halštatských nálezů na tomto místě svědčí i izolovaný nález lidské kosti určený pomocí 14C do 822–766 cal BC M. Olivou (Oliva et al. 2015, 11).